

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 15 grudnia 2017 r.

Poz. 8575

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR KN-I.4102.68.2017.3 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 15 grudnia 2017 r.

w sprawie zmiany zarządzenia zastępczego z dnia 13 grudnia 2017 r. nr KN-I.4102.65.2017.3

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz.U. z 2016 r. poz. 744 i Dz. U. z 2017 r. poz. 1389) i art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu zastępczym Wojewody Wielkopolskiego z dnia 13 grudnia 2017 r. nr KN-I.4102.65.2017.3 wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł zarządzenia zastępczego otrzymuje brzmienie:

„w sprawie nadania ulicy 9 Maja położonej w mieście Poznań nazwy Stanisława Kasznicy”;

2) § 1 zarządzenia zastępczego otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Ulicy **9 Maja** położonej w mieście Poznań nadaje się nazwę **Stanisława Kasznicy**.”;

3) uzasadnienie do zarządzenia zastępczego otrzymuje brzmienie jak uzasadnienie do niniejszego zarządzenia zastępczego.

§ 2. Zarządzenie zastępcze podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego i wchodzi w życie z dniem 28 grudnia 2017 r.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Zbigniew Hoffmann

UZASADNIENIE

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki zwanej dalej: „ustawą” obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego albo związku jednostki samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1.

W związku z tym, że ustawa weszła w życie 2 września 2016 r. właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego utraciły z dniem 2 września br. kompetencje do dokonywania zmian nazw w oparciu o przepisy art. 6 ust. 1 niniejszej ustawy. Obowiązek nadania nazwy spoczywa w takim przypadku na wojewodzie.

Mając na uwadze, że wydanie zarządzenia zastępczego przez wojewodę wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (art. 6 ust. 3 ustawy), Wojewoda Wielkopolski pismem z 18 września 2017 r. znak: KN-I.4102.9.2017.21 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o wydanie stosownej opinii. Pismem z 8 grudnia 2017 r. znak: BUW-940-234(61)/17 Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa poinformował, że w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ulicy 9 maja w mieście Poznań symbolizuje komunizm w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy. Z dołączonej do ww. pisma noty historycznej wynika, że: *„Dzień 9 maja był przez władze komunistyczne ogłoszony Świętem Zwycięstwa i Wolności. Było to nawiązaniem do dnia 9 maja 1945 r. uznawanego w Związku Sowieckim i innych krajach przez niego zniewolonych za Dzień Zwycięstwa. Celebrowanie go (również w dzisiejszej Rosji) z zasady jest połączone z podtrzymaniem stalinowskiej narracji historycznej, opartej o propagandowe zafalszowania, w myśl których Armia Czerwona niosła wszystkim narodom europejskim wolność i niepodległość. Podtrzymywanie takich interpretacji z okresu totalitarnego zniewolenia jest nie do pogodzenia z szacunkiem dla ofiar komunizmu i dla tradycji polskich walk o wolność i niepodległość w XX wieku. Po odzyskaniu niepodległości w Polsce zaprzestano celebrować ten dzień, włączając się w upamiętnienie rocznicy kapitulacji Niemiec w dniu 8 maja 1945 r. Jest to oficjalna okazja do przypomnienia wkładu Polski w pokonanie Rzeszy Niemieckiej w II wojnie światowej”*.

Nazwa ulicy 9 maja nie została przez Miasto Poznań zmieniona w ustawowym terminie, a obowiązek jej zmiany został potwierdzony przez Instytut Pamięci Narodowej. Wprawdzie Wojewoda Wielkopolski wydał 13 grudnia 2017 r. zarządzenie zastępcze nadające ulicy 9 maja nazwę kpt. Kazimierza Spornego, niemniej jednak ulica o nazwie Kazimierza Spornego w mieście Poznań została już nadana uchwałą nr XLVIII/840/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 16 maja 2017 r. w sprawie zmiany nazwy ulicy Armii Ludowej na Kazimierza Spornego. W związku z powyższym zaistniała konieczność zmiany zarządzenia zastępczego z dnia 13 grudnia br. w zakresie określonym w § 1 niniejszego zarządzenia i ponownego nadania nazwy opiniowanej przez IPN ulicy.

Wobec powyższego działający przy Wojewodzie Wielkopolskim Zespół do spraw wykonania ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (zwany dalej: „Zespołem”) przedłożył ponownie organowi nadzoru nowe propozycje nazwy ulicy. Wojewoda Wielkopolski biorąc pod uwagę propozycje przedstawione przez Zespół postanowił nadać ulicy 9 maja nazwę Stanisława Kasznicy.

Stanisław Józef Bronisław Kasznica, ps. „Stanisław Wąsacz”, „Wąsowski”, „Przepona”, „Służa”, „Maszkowski”, „Borowski”, „Stanisław Piotrowski” (ur. 25 lipca 1908 r. we Lwowie, zm. 12 maja 1948 r. w Warszawie) – polski dowódca wojskowy, podporucznik Wojska Polskiego, podpułkownik i ostatni komendant główny Narodowych Sił Zbrojnych był synem Stanisława Wincentego Antoniego Kasznicy, profesora i dwukrotnie rektora Uniwersytetu Poznańskiego i Amelii z Malawskich, córki Gustawa, wysokiego urzędnika. Był potomkiem pośła Antoniego Trębickiego. Z kolei jego dziadek, Józef ur. 1834 r., był profesorem prawa encyklopedycznego i kanonicznego w Szkole Głównej w Warszawie, na UW i Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Ojciec, Stanisław był oprócz wykładowcy prawa także senatorem II RP. Wcześniej był przez władze carskie więziony na Pawiaku i w Cytadeli Warszawskiej, przez władze austriackie w Zamarstynowie oraz w 1939 przez Niemców w Poznaniu. Do 1912 r. rodzina mieszkała we Lwowie, następnie do 1918 r. w Dublanach koło Lwowa, w listopadzie 1918 r. przeniosła się do Nałęczowa, rok później do Warszawy, gdzie Stanisław Kasznica rozpoczął naukę w Gimnazjum Wojciecha Górskiego w Warszawie. Wiosną 1920 r. z rodzicami przeniósł się do Poznania, naukę kontynuował w Gimnazjum im. Karola Marcinkowskiego natomiast maturę złożył w 1927 r.. Studia prawnicze ukończył na Uniwersytecie Poznańskim. W okresie studiów działał w korporacji akademickiej „Helonia” oraz był członkiem zarządu Bratniej Pomocy jako kierownik sekcji pożyczkowej i kierownik domów akademickich. Po trzecim roku studiów odbył służbę wojskową we Włodzimierzu Wołyńskim, ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Artylerii.

Działalność polityczną rozpoczął w Obozie Wielkiej Polski. Od kwietnia 1934 działał w Obozie Narodowo-Radykalnym (ONR-ABC). Był także członkiem wewnętrznej tajnej struktury ONR pod nazwą Organizacja Polska. W stopniu porucznika Józef Kasznica brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. (mobilizacja w sierpniu 1939 r.), służąc jako oficer zwiadowczy, a następnie jako dowódca I plutonu 2 baterii w 7 Dywizjonie Artylerii Konnej w składzie Wielkopolskiej Brygady Kawalerii pod dowództwem gen. Romana Abrahama. W armii gen. Tadeusza Kutrzeby walczył w bitwie nad Bzurą, a potem spod Kutna przeszedł do Warszawy i bronił stolicy. Za walki te odznaczony został Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego *Virtuti Militari*. Po klęsce działań wojennych nie poszedł do niewoli niemieckiej. Od października 1939 r. był w konspiracji jednym z czołowych działaczy tzw. Grupy Szańca (wojennej kontynuacji ONR-ABC), jednym ze współzałożycieli Związku Jaszczurczego, wojskowej organizacji zewnętrznej ONR organizując z ramienia ONR-ABC komisariaty cywilne. W Warszawie kierował łącznością Związku Jaszczurczego i Narodowych Sił Zbrojnych był jednocześnie kierownikiem grupy prawno-administracyjnej i szefostwa administracji. W lipcu 1943 r. wszedł w skład prezydium Tymczasowej Narodowej Rady Politycznej będąc jednym z jej ośmiu założycieli. Równoległe pełnił funkcję szefa administracji ogólnej Służby Cywilnej Narodu. Latem 1943 r. opracował jako kierownik szefostwa administracji SCN regulamin sądów kapturowych dla SCN. Od lipca 1944 r. był zastępcą, a później szefem Oddziału I KG NSZ (niescalonego z AK). W tym czasie wydał broszurę „Polska po wojnie”. W pierwszych kilku dniach powstania warszawskiego walczył na Ochocie, skąd z ludnością cywilną wyszedł ze stolicy i wyjechał do Częstochowy. Od sierpnia 1944 r. był członkiem Rady Politycznej NSZ, szefem oddziału organizacyjnego NSZ. We wrześniu 1944 r. został mianowany komendantem Okręgu VIII Częstochowa NSZ. W marcu 1945 r. objął funkcję zastępcy komendanta Inspektoratu Ziemi Zachodnich, od kwietnia był p.o. komendanta tego obszaru. Utworzył w jego ramach trzy organizacje konspiracyjne: Armię Polską (o charakterze wywiadowczym), Pokolenie Polski Niepodległej (w środowiskach akademickich Poznania i Gdańska) oraz Legię Akademicką (na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Od marca 1945 r. był także szefem Oddziału I KG NSZ, a w lipcu tego roku został mianowany szefem Rady Inspektorów. Do sierpnia 1945 r. był dowódcą okręgu poznańskiego NSZ. W sierpniu, po wyjeździe na Zachód komendanta głównego NSZ mjr./gen. bryg. NSZ Zygmunta Broniewskiego ps. „Bogucki”, został p.o. komendanta głównego NSZ. Pełnił tę funkcję do lutego 1947 r. Od czerwca 1946 r. sprawował funkcję szefa wywiadu OP, a od końca tego roku był kierownikiem Komitetu Politycznego OP. Na przełomie lat 1946/1947 podporządkował resztki organizacji NSZ Komendzie Głównej NZW. W Poznaniu i Pomorskiem założył organizację Armia Podziemna (działała od wiosny do jesieni 1945 r.). Ograniczała ona swą działalność do akcji propagandowych i zbierania informacji. W lutym 1947 r. został aresztowany przez UB. Wyrokiem z 2 marca 1948 sygn. Rs. 68/48 Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie pod przewodnictwem ppłk. Alfreda Janowskiego skazał go w procesie na czterokrotną karę śmierci oraz na cztery kary więzienia, a także na kary dodatkowe – utratę praw publicznych, obywatelskich i honorowych oraz konfiskatę mienia i na zasadzie sumowania wyroków wymierzył mu karę łączną – karę śmierci i ww. kary dodatkowe. Prezydent Bolesław Bierut nie skorzystał z prawa łaski. Wyrok wykonano 12 maja 1947 r. w więzieniu mokotowskim przez rozstrzelanie. 14 października 1970 r. jego teczką osobowa przekazana została, wraz z aktami 1322 skazanych z archiwum więzienia mokotowskiego, do Komendy Wojewódzkiej MO. 30 września 1992 r. Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego uznał wyrok skazujący Stanisława Kasznicę za nieważny.

Sylwetka Stanisława Kasznicy zasługuje na wyeksponowanie poprzez nadanie ulicy nazwy Stanisława Kasznicy. Podkreślenia wymaga, że nazwa ulicy (Stanisława Kasznicy) nie narusza dyspozycji art. 1 ustawy.

Jednocześnie należy podkreślić, że zmieniane zarządzenie zastępcze wejdzie w życie po czternastodniowym okresie wyczekiwania tj. 28 grudnia 2017 r., zatem mając na względzie przedmiot regulacji niniejszego zarządzenia uznać należy, iż wprowadzane nim zmiany przesądzają o zasadności skrócenia okresu *vacatio legis* i określenia terminu wejścia w życie na dzień 28 grudnia br. ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa prawnego oraz uniknięcie sytuacji, w której dwie różne ulice, w dwóch różnych lokalizacjach miasta Poznania nosiłyby tę samą nazwę. Powyższe służy zapewnieniu ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Biorąc pod uwagę powyższe wydanie zarządzenia jest konieczne i uzasadnione.

POUCZENIE Niniejsze zarządzenie zastępcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.